

2020.gada 17.novembrī, Rīgā
Nr.LV1140-153

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai
sprk@sprk.gov.lv

Par Konsultāciju dokumentu par elektronisko sakaru pakalpojuma līguma kopsavilkuma vadlīnijām

SIA "BITE Latvija" (turpmāk – BITE) ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) 15.10.2020. publicēto Konsultācijas dokumentu par elektronisko sakaru pakalpojuma līguma kopsavilkuma vadlīnijām (turpmāk – attiecīgi Konsultāciju dokuments un Vadlīnijas) un vēlās izteikt dažus komentārus.

Vispirms, uzskatām, ka vēl ir par agru pieņemt Vadlīniju gala versiju, jo nav pabeigta jaunā "Elektronisko sakaru likuma" likumprojekta (turpmāk – Likumprojekts) pieņemšana. Likumprojekts joprojām nav nodots izskatīšanai Ministru kabinetā. Par Likumprojektā ietvertajām normām, t.sk. arī par noteikumiem, kas nosaka, ka elektronisko sakaru komersantiem pie elektronisko sakaru pakalpojumu līguma ir jāpievieno līguma kopsavilkums, ir izteikti priekšlikumi par grozījumiem. Šobrīd vēl nav zināms, kuri no izteiktajiem priekšlikumiem tiks vai netiks ņemti vērā un līdz ar to nav arī zināms, kāda būs likumdevēja apstiprinātā Likumprojekta gala redakcija. Tomēr, vēloties proaktīvi iesaistīties regulējuma precizēšanā un pilnveidošanā, sniedzam priekšlikumus par Konsultāciju dokumentā un Vadlīnijās ietverto. Papildus sniedzam priekšlikumus par Likumprojekta precizējumiem.

- 1 Uzskatām, ka Konsultāciju dokumenta II. daļā "Konsultāciju dokumenta nepieciešamība" nepieciešams precizēt treknrakstā izcelto tekstu, izsakot to šādā redakcijā (papildinot ar vārdiem "publiski pieejamam"): **"no 2020.gada 21.decembra katram publiski pieejamam elektronisko sakaru pakalpojumu piedāvājumam ir jāizveido un jāizmanto līguma kopsavilkums"**. Tas izriet no līguma kopsavilkuma idejas nodrošināt galalietotājiem viegli salīdzināmu informāciju par publiskajiem piedāvājumiem.
- 2 Vadlīniju I. daļā "Vispārīgie nosacījumi" Regulators vērš uzmanību, ka *"pakalpojumu komplekts ir publiski pieejams piedāvājums galalietotājam, kurā divi vai vairāki pakalpojumi tiek piedāvāti par vienu cenu vienā kopīgā piedāvājumā (pakā/komplektā/tarifu plānā)"*. Norādām, ka šī Regulatora izmantotā komplekta definīcija atšķiras no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par

Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk – Kodekss) piemērotās komplekta definīcijas. Turklāt, vērtējot Vadlīnijās ietverto jēdzienu “komplekts” kopsakarā ar Likumprojektā iekļauto regulējumu, saredzam, ka gan Vadlīnijās gan Likumprojektā jēdziens “komplekts” piemērots neprecīzi. Jēdziens “komplekts” gan Vadlīnijās gan Likumprojektā vai nu neparedz “galiekārtu” kā iespējamo komplekta elementu (šaurākā pieeja nekā Kodeksā) vai nu paredz “iekārtu” kā iespējamo komplekta elementu (plašākā pieeja nekā Kodeksā).

Proti, Kodeksa (283) apsvērumā ir norādīts:

“Šīs direktīvas nolūkā būtu jāuzskata, ka komplekts ir tāds gadījums, kad kāda komplekta elementus nodrošina vai pārdod viens un tas pats pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar vienu līgumu vai cieši saistītu līgumu. (..) Ja uz dažiem pakalpojumiem un galiekārtu, kas ir daļa no komplekta, attiecas atšķirīgie noteikumi par līguma izbeigšanu un pakalpojumu sniedzēju maiņu vai par līgumsaistībām attiecībā uz galiekārtas iegādi, patērētāji tiek faktiski kavēti izmantot šajā direktīvā paredzētās tiesības mainīt pakalpojuma sniedzējus (..). Tāpēc daži būtiski šīs direktīvas noteikumi par līguma kopsavilkuma informāciju (..) būtu jāpiemēro visiem komplekta elementiem, tostarp, galiekārtām (..)”.

No norādītajiem Kodeksa apsvērumiem izriet, ka komplektu var veidot ne tikai vairāki elektronisko sakaru pakalpojumu veidi, bet arī elektronisko sakaru pakalpojums un galiekārta. Turklāt vēršam uzmanību, ka Kodekss runā tieši par “galiekārtu” nevis “iekārtu”. Jāņem vērā, ka vienā piedāvājumā komersants var iekļaut elektronisko sakaru pakalpojumu un iekārtu, kas nav galiekārta (piemēram, austiņas). Šāds piedāvājums, mūsaprāt, nav uzskatāms par komplektu Kodeksa izpratnē. “Komplekts” ietver elektronisko sakaru pakalpojumus un neparedz citādās iekārtas, ka tikai galiekārtas. Tātad, Vadlīnijās nepieciešams nodrošināt jēdziena “galiekārta” konsekventu piemērošanu.

- 3 Lai gan šo BITE komentāru mērķis nav sniegt priekšlikumus par Likumprojekta saturu, tomēr uzskatām, ka Likumprojekta tekstā nepieciešami precizējumi un BITE viedoklis var būt noderīgs. Lūdzam turpmākos BITE priekšlikumus par Likumprojekta redakciju apspriest Likumprojekta izstrādes darba grupā:

3.1. Likumprojekta 34.panta trešajā daļā ir noteikts, ka:

“(3) Elektronisko sakaru komersants, piedāvājot pakalpojumu komplektu ar vai bez galiekārtas (..) nodrošina:

- 1) šī panta pirmajā daļā minēto kopsavilkumu par visiem elektronisko sakaru pakalpojumu veidiem, kas ietverti komplektā;*
- 2) šī panta otrajā daļā minētās informācijas publisko pieejamību par visiem komplektā iekļautajiem elektronisko sakaru pakalpojumu veidiem”.*

No norādītās Likumprojekta normas veidojas neskaidrība par elektronisko sakaru komersanta pienākumiem attiecībā uz līguma kopsavilkuma saturu un informācijas par

komplektu publicēšanu gadījumos, kad komplektā ir iekļauta galiekārta. No minētās Likumprojekta normas izriet, ka gadījumos, kad elektronisko sakaru komersants komplektā iekļauj galiekārta, tam nav jāietver informācija par galiekārta līguma kopsavilkumā, un nav jānodrošina informācijas par galiekārta publiskā pieejamība, jo Likumprojekta 34.panta trešās daļas 1. un 2. punkts nosaka elektronisko sakaru komersantu pienākumus tikai attiecībā uz elektronisko sakaru pakalpojumiem, nevis galiekārta. Šādā redakcijā izteikta norma ir pretrunā ar Kodeksu un tajā norādītajiem gadījumiem, kad elektronisko sakaru komersantiem ir jānodrošina līguma kopsavilkuma veidne.

Ņemot vērā minēto, piedāvājam Likumprojekta 34.panta trešo daļu izteikt šādā redakcijā:

“(3) Elektronisko sakaru komersants, piedāvājot pakalpojumu komplektu ar vai bez galiekārtas (..) nodrošina:

- 1) šī panta pirmajā daļā minēto kopsavilkumu par visiem elektronisko sakaru pakalpojumu veidiem un galiekārtām, kas ietverti komplektā;*
- 2) šī panta otrajā daļā minētās informācijas publisko pieejamību par visiem komplektā iekļautajiem elektronisko sakaru pakalpojumu veidiem un galiekārtām”.*

3.2. Likumprojekta 35.panta devītajā daļā ir noteikts, ka:

“(9) Ja terminēta līguma, kas paredzēja elektronisko sakaru pakalpojuma un to saņemšanai nepieciešamās iekārtas iegādi komplekta veidā, par iekārta piemērojot atlikto maksājumu, saistības ir izbeigtas saskaņā ar šī panta piekto, sesto un septīto daļu, elektronisko sakaru komersants piedāvā patērētājam iegūt savā īpašumā elektronisko sakaru pakalpojuma saņemšanai nepieciešamo iekārta (..)”.

Vispirms, vēršam uzmanību uz nepieciešamību precizēt Likumprojekta 35.panta devīto daļu, mainot vārdu “iekārta” uz “galiekārta”, kas pamatots augstāk.

Otrkārt, BITE 22.10.2020. tikšanās laikā vērsa SPRK uzmanību uz to, ka Likumprojekta 35.panta devītā daļa ir izstrādāta ar mērķi transponēt Kodeksa 105.panta 6.punktu. Kodeksa 105.panta 6.punkts ietver tādus gadījumus, kad patērētājs, slēdzot terminētu elektronisko sakaru pakalpojuma līgumu, komplektā iegādājas subsidētu galiekārta, kuru elektronisko sakaru komersants kādā naudas summas apmērā ir subsidējis, nevis kurai elektronisko sakaru komersants ir piemērojis atlikto maksājumu, patērētājam galiekārta iegādājoties nomaksā.

Likumdevējs, ietverot šādu normu, ir paredzējis, ka, piemēram, ja patērētājs piedāvājuma ietvaros slēdz terminētu elektronisko sakaru pakalpojuma līgumu komplektā ar subsidētu galiekārta, ar līguma termiņu uz 24 mēnešiem, kā rezultātā patērētājs šo 24 mēnešu laikā kopā par elektronisko sakaru pakalpojumu izmantošanu un galiekārta elektronisko sakaru komersantam samaksātu 800,00 euro, tad gadījumā, ja patērētājs izbeigtu elektronisko sakaru pakalpojuma līgumu, piemēram, 20-jā mēnesī, tad kompensācija, ko elektronisko sakaru komersants varētu piemērot, ja patērētājs būtu izvēlējis paturēt subsidētu

galiekārtu, būtu galiekārtas *pro rata temporis* vērtība, par ko panākta vienošanās līguma noslēgšanas brīdī, vai atlikusī pakalpojuma maksas daļa līdz līguma darbības beigām – atkarībā no tā, kura summa ir mazāka. Jebkurā gadījumā šī kompensācija nevarētu būt lielāka kā starpība starp jau plānoto 800.00 euro summu un summu, ko patērētājs ir samaksājis elektronisko sakaru komersantam, ievērojot nosacījumus par mazākas summas piemērošanu.

Kodeksa 105.panta 6.punktā ietvertie noteikumi attiecas uz komplektiem, kuros komplekta elementus veido elektronisko sakaru pakalpojums un subsidētā galiekārta nevis galiekārta, ko patērētājs iegādājies atlikta maksājuma veidā, līdz ar to Likumprojekta 35.panta deviņā daļa ir jāizsaka tādā redakcijā, kas ietver nosacījumus par subsidētām galiekārtām nevis nomaksā iegādātām galiekārtām.

BITE vērš uzmanību, ka Likumprojektā var tikt neatbilstoši pārņemtas Kodeksa prasības, kas izriet no Kodeksa (263) apsvēruma un 105.panta 6. punkta. Līdz ar to, ievērojot 22.10.2020. tikšanās laikā ar Regulatora un Patērētāju tiesību aizsardzības centra pārstāvjiem pārrunāto, piedāvājam grozīt Likumprojekta 35.panta deviņo daļu, izsakot to šādā redakcijā:

“(9) Ja terminēta līguma, kas paredzēja elektronisko sakaru pakalpojuma un to saņemšanai nepieciešamās galiekārtas iegādi komplekta veidā saistības ir izbeigtas saskaņā ar šī panta piekto, sesto un septīto daļu, elektronisko sakaru komersants piedāvā patērētājam iegūt savā īpašumā elektronisko sakaru pakalpojuma saņemšanai nepieciešamo galiekārtu. Jebkura kompensācija, ja patērētājs ir izvēlējies galiekārtu iegādāties savā īpašumā, nepārsniedz galiekārtas pro rata temporis vērtību, par ko panākta vienošanās līguma noslēgšanas brīdī, vai atlikušo pakalpojuma maksas daļu līdz līguma darbības beigām – atkarībā no tā, kura summa ir mazāka. Jebkurā gadījumā noteikumi par mazākās summas piemērošanu nav attiecināmi uz patērētāja pienākumu veikt gala norēķinus par galiekārtu, kas tika iegādāta, norēķinoties atlikta maksājuma veidā.”

4 Minēto Likumprojekta precizējumu kontekstā Vadlīniju tekstā arī būtu veicami precizējumi. Provizoriski tie var būt šādi, tomēr to izvērtēšana ir iespējama un lietderīga tikai pēc tam, kad tiks pieņemtas attiecīgo Likumprojekta normu gala redakcijas:

1) 5.lp. I. sadaļā tekstu *”Līguma kopsavilkumu komersants piemēro šādiem pakalpojumiem vai to komplektiem:*

1) balss sakaru pakalpojumam;

2) īsziņu pakalpojumam;

3) interneta piekļuves pakalpojumam (turpmāk – interneta pakalpojums);

4) televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumam (turpmāk – televīzijas pakalpojums)”

piedāvājam precizēt šādi: *“Līguma kopsavilkumu komersants piemēro šādiem pakalpojumiem:*

- 1) balss sakaru pakalpojumam;*
 - 2) īsziņu pakalpojumam;*
 - 3) interneta piekļuves pakalpojumam (turpmāk – interneta pakalpojums);*
 - 4) televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumam (turpmāk – televīzijas pakalpojums)”*,
- to komplektiem un to komplektiem ar galiekārtu.”*

- 2) 5.lp. priekšpēdējā rindkopā ir sniegta jēdziena “komplekts” definīcija: *“Pakalpojumu komplekts ir publiski pieejams piedāvājums galalietotājiem, kurā divi vai vairāki pakalpojumi tiek piedāvāti par vienu cenu vienā kopīgā piedāvājumā (pakā/komplektā/tarifu plānā)”*. Piedāvājam precizēt jēdziena “komplekts” definīciju” atbilstoši Kodeksam: *“Komplekts ir tāds gadījums, kad kādus divus vai vairākus elektronisko sakaru pakalpojumus vai vienu vai vairākus elektronisko sakaru pakalpojumus un galiekārtu nodrošina vai pārdod viens un tas pats pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar vienu līgumu vai cieši saistītu līgumu”*.
- 3) 6.lp. ir norādīta informācijas, kas jāiekļauj kopsavilkumā, secība. Cita starpā ir minēta šāda informācija: *“- informācija par pakalpojumu un iekārtu, ja tā ir iekļauta vienā piedāvājumā ar pakalpojumu”*. Piedāvājam šo teksta fragmentu precizēt: *“informācija par elektronisko sakaru pakalpojumu un galiekārtu, ja tā ir iekļauta vienā komplektā ar šo pakalpojumu”*.
- 4) turpat 6.lp. atrodas teksts *“Līguma kopsavilkumu veido katram pakalpojumam, pakalpojumu komplektam vai tarifu plānam atsevišķi”*. Piedāvājam šo tekstu precizēt šādi: *“Līguma kopsavilkumu veido katram pakalpojumam, komplektam vai tarifu plānam atsevišķi”*.
- 5) turpat 6.lp. 1.piemērā otro teikumu – *“Piedāvājumā papildus iekļauta iekārta.”* piedāvājam izteikt šādi: *“Piedāvājumā iekļauta galiekārta”*.

Ar cieņu,
SIA “BITE Latvija” pilnvarotā persona
J.Linkeviča

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU